

Lumbaalpunctie

(ruggenprik)

U heeft een afspraak voor een lumbaalpunctie (ruggenprik). In deze informatie leest u waar, waarom en hoe het onderzoek gaat.

Afspraak/plaats

U komt naar het Spaarne Gasthuis:

- Afdeling neurologie Haarlem Zuid, route B6 (aanmelden op de verpleegafdeling)
- Poli neurologie Hoofddorp, route F1 (aanmelden via de app MijnSpaarneGasthuis of balie poli neurologie)

Dag: _____

Datum: _____

Tijd: _____

Bij een lumbaalpunctie (ruggenprik) wordt liquor (hersenvocht) voor onderzoek afgenomen. Liquor is het vocht dat om de hersenen en het ruggenmerg zit. Bij sommige ziekten verandert dit vocht van samenstelling.

Onderaan het ruggenmerg bij de lendenwervels bevindt zich de lumbaalzak met liquor. Om wat vocht af te nemen, prikt de arts met een naald tussen uw lendenwervels in de lumbaalzak. Dit onderzoek is niet gevaarlijk. Probeer u zich bij dit onderzoek zoveel mogelijk te ontspannen. Dit is niet altijd gemakkelijk. Een verpleegkundige zal u hierbij zoveel mogelijk helpen. Wanneer u zich op uw ademhaling concentreert, kunt u zich beter ontspannen.

Ruggenprik met of zonder doorlichting (röntgenstralen)

Een ruggenprik kan gedaan worden op de poli neurologie, verpleegafdeling of op de afdeling radiologie. Op de afdeling radiologie wordt de ruggenprik gedaan met doorlichting (röntgenstralen). Soms is de doorlichting nodig om goed de ruimte tussen de wervels te kunnen zien.

Ruggenprik zonder doorlichting gebeuren in Haarlem Zuid op de verpleegafdeling en in Hoofddorp op de poli neurologie.

Welke voorbereiding is nodig

- Gebruikt u bloed verdunnende medicijnen (acenocoumarol, fenprocoumon, warfarine of een DOAC (dabigatran, rivaroxaban, apixaban of edoxaban))? Vertel dit dan bij het maken van de afspraak aan de arts of polikliniek assistente. De arts bespreekt met u wanneer u deze medicijnen moet stoppen.
- Gebruikt u ook nog andere medicijnen? Dan mag u deze gewoon innemen zoals u gewend bent.
- Zorg zelf voor vervoer en begeleiding naar huis. U mag na het onderzoek zelf geen autorijden en niet alleen naar huis. U kunt na het onderzoek misselijk of duizelig zijn of hoofdpijn krijgen.
- U mag gewoon alles eten en drinken. U hoeft dus **niet** nuchter te zijn voor dit onderzoek.

Lumbaalpunctie zonder doorlichting

Hoe gaat de ruggenprik zonder doorlichting

Bij de punctie zit of ligt u op bed. De neuroloog zal u vragen de rug zo bol mogelijk te maken. Zo ontstaat er ruimte tussen de wervels waardoor de arts de naald gemakkelijk kan inbrengen.

De huid wordt met alcohol gedesinfecteerd (schoongemaakt). Dit voelt koud aan. Daarna brengt de arts een dunne naald in de lumbaalzak. De arts vangt het vocht in een buisje op. Soms wordt liggend de druk in het hersenvocht gemeten. Van de drukmeting merkt u verder niets.

Na het onderzoek wordt de naald verwijderd en wordt er een pleister geplakt op de plaats waar u de prik kreeg. Het hele onderzoek duurt 15-20 minuten.

Na een lumbaalpunctie zonder doorlichting

Na het onderzoek moet u ongeveer 30 – 60 minuten plat blijven liggen. U blijft hiervoor dan op de poli neurologie in Hoofddorp of in Haarlem Zuid op de verpleegafdeling.

Soms wordt er voordat u naar huis gaat nog bloed afgenomen om specifieke eiwitgehalten te kunnen vergelijken tussen het bloed en het hersenvocht. U hoort van uw neuroloog of dit bij u nodig is. U gaat hiervoor naar het laboratorium. U krijgt een vervolgspraak mee voor op de poli neurologie. U krijgt dan de uitslag van het onderzoek.

□ **Lumbaalpunctie met doorlichting**

Hoe gaat de ruggenprik met doorlichting

U meldt zich **45 minuten voor de tijd die met u is afgesproken** op de verpleegafdeling neurologie. De medewerkers op de verpleegafdeling weten dat u komt en bereiden u voor op de afspraak.

U wordt naar uw kamer gebracht en krijgt een OK jas aan. U wordt in bed naar de afdeling radiologie gebracht voor de lumbaalpunctie.

Bij de punctie ligt u op de röntgentafel op uw linkerzij. De arts zal u vragen de rug zo bol mogelijk te maken. Zo ontstaat er ruimte tussen de wervels waardoor de arts de naald gemakkelijk kan inbrengen. De huid wordt met alcohol gedesinfecteerd (schoongemaakt). Dit voelt koud aan. Daarna brengt de arts een dunne naald in de lumbaalzak. Met behulp van doorlichting (röntgenstralen) wordt de richting van de naald bekeken. De arts vangt het vocht in een buisje op. Soms wordt liggend de druk in het hersenvocht gemeten. Van de drukmeting merkt u verder niets.

Na het onderzoek wordt de naald verwijderd en wordt er een pleister geplakt op de plaats waar u de prik kreeg. Het hele onderzoek duurt 15-20 minuten.

Na een lumbaalpunctie met doorlichting

Na het onderzoek wordt u weer naar de verpleegafdeling neurologie gebracht. Na het onderzoek moet u ongeveer 30 – 60 minuten plat blijven liggen. U krijgt een vervolgspraak mee voor op de poli neurologie. U krijgt dan de uitslag van het onderzoek.

Na de lumbaalpunctie en thuis

Doe op de dag van het onderzoek, na het onderzoek geen zware inspanningen.

Hoofdpijn

- Een aantal patiënten krijgt enkele uren na de ruggenprik hoofdpijn. Dit komt door de verminderde hoeveelheid vocht in het hoofd, doordat er hersenvocht lekt uit het gaatje in de vochtzak. De kans op hoofdpijn hangt ook af van welke naald er wordt gebruikt bij het prikken. Deze hoofdpijn is pijnlijker bij rechtop zitten of staan. En minder pijnlijk bij liggen.
- Om te voorkomen dat u hoofdpijn krijgt wordt in overleg met de neuroloog meestal besloten om u enige tijd te laten liggen na de ruggenprik. U kunt ook een paracetamol nemen. Meestal verdwijnt de hoofdpijn vrij snel. Deze hoofdpijn wordt minder als u gaat liggen.
- Heeft u na 4 dagen nog steeds last van hoofdpijn en bent u ook duizelig of misselijk? Neem dan contact op met de neuroloog.
Er kan dan een zogenaamde 'bloodpatch' gedaan worden door de anesthesist. Uw eigen bloed wordt dan ingespoten in de onderrug vlakbij het gaatje. Het bloed stolt en het gaatje is dicht. De hoofdpijnklachten zijn dan vaak snel over.

Contact opnemen

U moet direct contact opnemen als u last krijgt van:

- hevige hoofdpijn die niet weggaat als u gaat liggen
- braken
- sufheid
- koorts

Van maandag tot en met vrijdag van 08.00 – 16.30 uur belt u met de poli neurologie. In de avond, weekend en op feestdagen belt u met de afdeling Spoedeisende Hulp.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Of klachten waarvoor u direct contact moet opnemen? Belt u dan met:

- Poli neurologie, maandag tot en met vrijdag van 08.00 – 16.30 uur (023) 224 0110
- Afdeling Spoedeisende Hulp (SEH)
  - Haarlem Zuid (023) 224 2526
  - Hoofddorp (023) 201 0333

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl